

OPONENTSKÝ POSUDEK RIGORÓZNÍ PRÁCE

Téma: Dětskí vojáci v mezinárodním práve

Autorka: Mgr. Alexandra Kollerová

Zvolené téma rigorózní práce je aktuální a proti jeho volbě nelze nic namítat. V úvodu autorka připomíná cíl práce, kterým je analýza dokumentů mezinárodního práva a související judikatura. Správně připomíná aktuálnost potřeby dodržování lidských práv i potřebu všeobecného přehledu prostředků ochrany dětských vojáků.

Autorka zvolila téma živé, doprovázené mnohými aktivitami států i mezinárodních organizací, pokud jde o snahy o jeho vymýcení, či alespoň omezení. S tím souvisí i množství dokumentů a odborné literatury, která se zvoleným tématem souvisí. Dohledat lze celou řadu odborných publikací a článků týkajících se problematiky dětských vojáků. Je tedy na autorce, jak se se zvoleným tématem vypořádá, jak jej zpracuje, z jaké literatury vyjde a o jaké prameny se opře.

Předkládanou rigorózní práci tvoří přibližně sto stran odborného textu (stotřicet stran textu celkem). Autorka rozdělila obsah práce do osmi kapitol, které jsou dále podrobně členěny. V kapitole první podává historický pohled na dětského vojáka. Na straně 12 práce konstatuje „V prípade, že sa zameriame na africké mierové misie Európskej únie, môžeme usúdiť, že účasť detí vo vojnových konfliktoch má nepriamy dopad aj na celé Európske spoločenstvo.“ Tuto myšlenku by měla rozvést v rámci ústní obhajoby práce. Dále v této práci podává čtivý přehled důvodů existence dětských vojáků. Správně poukazuje na roli rodiny, která často neplní svoji funkci a místo, aby dítě chránila, ho naopak aktivně do ozbrojeného konfliktu zapojí.

Následující, druhá kapitola je věnována definici dětského vojáka. Správně upozorňuje na problematiku stanovení věkové hranice, na určení, od kdy je dítě považováno za dětského vojáka i odlišnostmi mezi jednotlivými částmi světa, jejich kulturními hodnotami. Část této kapitoly věnovaná vymezení ozbrojenému konfliktu působí nepatříčně, souvislost s pojmem „dětský voják“ hledá čtenář marně, byť proti samotnému vymezení ozbrojeného konfliktu nelze nic namítat.

V další kapitole se již autorka dostává k meritu věci – právní úpravě postavení dětských vojáků v mezinárodním právu. Na str. 31 se objevuje odvážné tvrzení, že válečné (vojenské) právo je nejstarší oblastí mezinárodního práva veřejného. Toto konstatování by měla autorka v rámci ústní obhajoby obhájit. Prostor věnovaný problematice humanitárního práva je logický. Přehledným způsobem se autorka zaměřuje na to podstatné, nezapomíná ani na roli Mezinárodního výboru Červeného kříže. Upozorňuje na problematiku či nejasná místa mezinárodní úpravy. Prostor věnovaný Úmluvě o právech dítěte a dalším lidskoprávním dokumentům odpovídá charakteru práce. Opakovaně autorka zmiňuje těžkosti provázející stanovení věkové hranice – vztah mezi čl. 1 a 38 Úmluvy. Nezapomíná ani na dodatkové protokoly Úmluvy o právech dítěte. Krátce zmiňuje i regionální africkou úpravu.

Následuje kapitola s názvem „Povolávanie a reintegrácia detských vojakov“, kde na približne šesti stranách popisuje odlišnosti medzi jednotlivými variantami povolávania detí do ozbrojených složek, venuje se jejich odzbrojování a reintegraci. Tato kapitola mohla v práci chybět, aniž by to jakkoli ovlivnilo její kvalitu.

Samostatná kapitola je věnována odpovědnosti detských vojaků za válečné zločiny. Správně připomíná slabá místa s touto problematikou související. Nahlíží na dítě v jeho dvojjediné roli – oběti i pachatele. Poměrně detailně se zabývá otázkou hranice trestní odpovědnosti, odkazuje na praxi států i soudních orgánů. Výsledkem však není, a ani být nemůže, jednoznačná odpověď na otázku zda (zde je situace o něco jednodušší) a v kterém momentě trestní odpovědnost dítěte nastává. Součástí této části práce je i rozbor konkrétního případu Thomase Lubangy.

Poslední tři kapitoly práce jsou věnovány detským vojakům v Sierra Leone, Ugandě a Sýrii. Autorka zmiňuje zvláštní tribunál pro Sierra Leone včetně konkrétních případů – Samuel H. Norman a Charles Taylor. V případě Ugandy podává přehledný a chronologický popis vývoje situace v této zemi. U Sýrie jde o nejčerstvější konflikt, nicméně autorka připomíná, že počátky lze dohlédnout až do roku 2000. Neopomíná ani právní posouzení využívání detských vojaků. Tato část práce je zpracována přehledně, je z ní zřejmé, že autorka se v problematice orientuje a nastudovala nemalé množství souvisejících materiálů.

Po obsahové stránce splňuje předložená práce požadavky kladené na tento typ prací. Autorka prokázala schopnost zpracovat zvolené téma kvalitně, se zjevnou znalostí problematiky. Približně polovina práce je věnována jednotlivých dokumentům mezinárodního práva, aktivitám států ve zvolené oblasti. Druhá část práce je naopak pojata více prakticky – autorka zde popisuje situaci detských vojaků ve třech státech, často velmi detailně a podrobně. V rámci ústní obhajoby prosím autorku o vysvětlení spojení „DDR programy“ použitého na straně 73 práce.

Také po formální stránce splňuje předložená rigorózní práce požadavky kladené na tento typ prací. Práci doplňuje četný poznámkový aparát a rozsáhlý seznam použité literatury uvedený na konci práce. Z něj je zřejmé, že autorka využila možností, které jí existující zdroje dávaly, což se projevilo i v obsahové stránce práce.

Jako celek tedy práce **splňuje** požadavky kladené na tento typ prací. Na základě výše uvedeného celkového posouzení předložené rigorózní práce **doporučuji** tuto k ústní obhajobě před komisí, při které by se autorka měla vyjádřit k připomínkám uvedeným v posudku.

V Praze 1. února 2018

JUDr. Monika Bayerová, Ph.D.